

ბელთა სამეფოსა თვისისათა... (პუ-
ტ. 279—280 გვ.) მიხელონ, ვითარ-
ცა ფრადი თავმოყვარე კაცმა, ვერ
აიტანა ნიკოლოზის პირველობა
კრებულად და თავის შეურაცხებელ
მიოლა; ზედ კრებამ მითვისებულ
ლი ქუანდილდ-მაწვერობაზე და
სამ დაწვლბაზე ჩამოართვა—და ამი-
ტომ მალე გარდაიცვალა. მიხეი-
ლის სიკვდილი დასკლისად არავინ
მიიღო, არავის ეწყინა, არამეთუ
ყუვენილი სძულაბდეს მას“ (ქ.-ტ.
293 გვ.)

მიხეილის შემდეგ დავით გარეჯი-
დამ მოაყვანეს ანტონ გელანისძე და
ყველა უბოძეს ქუანდილობა, რომ-
ელი მისტუკა მიხელონ; მისკეს
ეგრეთვე სამთავისი ეპარქია, ყისის
ხედი და მწიგნობარი.

მიხეილის დროსვე (1174 წ.) მოვიდ-
ნენ ათონის მთიდან საქართველოში
მთარგმნენი მამან—ეფრემ მცირე,
თოფილი, არსენი, იოანე ტაუისძე
და სხ.

3. ცხოვლოლი

(შემდეგი იქნება)

კრუსეთი

3 თებერვალს პეტერბურგში მოხ-
და სალიტერატურო ფონდის კომი-
ტეტის კრება. კრებამ განიხილა
1892 წლის ანგარიში. თავმჯდომა-
რის ნ. ს. ტვანცევის თხოვნით,
კრებამ ფეხზე აღდგომით სუა პატივი
განსვენებულ ვ. გ. ჩერნოივის. შემ-
დეგ მიდივნა წაითხობა წლიური ან-
გარიში, საიდანაც აღმოჩნდა, რომ
ამ საზოგადოების წევრთა რიცხვი
570-ს აღემატება. წარსულ წელს
107 ლიტერატორისთვის მიუციათ
სხვადასხვა დროს 8,060 მანეთი.
ფულით შემწვიანს გარდა, კომიტე-
ტი ჰპრუწავდა, რომ სხვადასხვა რე-
დაქციებს დახმარება აღმოეჩინათ გა-
ქორცულ მწვერლოთათვის და აგრედ-
ვე შედგათიან ბილითებით ესარგებ-
ლათ რკინის გზით მისელა-მოსელის
დროს. თითქმის ყველა რკინის გზის
მმართველობამ აღუთქვა კომიტეტს
ამ თხოვნის აღსრულება, გარდა მოს-
კოვ-ყაზანის რკინის გზისა. საკვირ-
ველია სწორად, რომ იძულება ამ
რკინის გზის მმართველობა, რომ
ასეთ მცირე შედგაობაზე უარს გა-
ნაცხად. სხვადასხვა შემოწირულებ-
ბა 10,000 მანეთი იყო. კომიტეტმა
1892 წ. ამ ფონდის გასაძლიერებლად
გამოსცა მეთერთმეტედ ნანდონისა
და მეთორმეტედ გარშინის თხულებანი.
წარსულ წლის დასაწყისში ამ კომი-
ტეტს 206,596 მან. და 19 კაბ. ჰქა-
ნია. მთელის წლის განმავლობაში
73, 095 მან. შემოსულია, აქედან
დაუბრუნებია 30,286 მან. და 81 ე.
ამ წლის 1 იანვრისთვის აქეთ სულ
249,405 მ. 27 ე. დასასრულ კრებამ
ამოიჩინა კომიტეტის წევრებად: ვ. ა.
მანასიანი, პ. ი. ვენანერკი, ვ. ა. პოსე-
დ ვ. ი. სემეცკი. თავმჯდომარედ ვ.
ი. სერგევიჩი, ამხანაგად ვ. ა. მანასი-
ანი, ხაზინადრად ა. გ. გურგევიჩი და
სეკრეტრად მ. სტანოუკოვიჩი.

უცხოეთი

სიტყვა გლახტონისა კომპა- ლის შესახებ

2 თებერვალს ინგლისის პალატა-
ში გლახტონმა წარმოსთქვა საყუ-
რადღება სიტყვა ირლანდიისთვის თა-
ვისუფლების მინიჭების შესახებ. გლა-
ხტონი რომ პალატაში გამოჩნდა,
ხანგრძლივი ტაშის ცემა ასტყდა. ნა-
ციონალისტები ნიშნად თანდგანო-
ბისა ფეხზედ წამოდგნენ. გლახტონ-
მა დასაბუთებით სიტყვა შემდეგით:

მე მგონია, შემოძლია მოვავრო
პალატას, რომ ამ უკანასკნელ 7
წლის განმავლობაში პალატას არა
სმენია არც ერთი სიტყვა ირლან-
დიის თავისუფლების შესახებ. ამი-
ტომ მე დავებურნდები ისევ 1886
წელს, როცა მაშინდელმა მთავრო-
ბამ წარუდგინა პალატას ეს საქმე. ჩვენ
ვაშობდით მაშინ, ირლანდიის საქმე-
თა შესახებ ჩვენ ვეადრდინ გზას მიე-
დგით: ამ ორ გზათა შორის ერთი
ერთი უნდა ამოვიჩინოთ. ერთი
მათგანი მივიყვანს ირლანდიის თა-
ვისუფლებამდე და მეორე-კი ირლან-
დიის დასაბრავად (ტაშის ცემა).
ასე ვფიქრობდით ჩვენ და პალატას
კარგად ახსოვს, რომ მაშინ ამ აზრის
წინააღმდეგნი ბევრნი აღმოჩნდნენ.
ბევრნი ამბობდნენ: არა, ჩვენ ძალ-
მომრეობის მომხრენი არა ვართ და
ამიტომ არ გვთანხმებოთ. ახლა რა
გვარეულ საქმეზე ვამართლდა თუ არა
მაშინდელი ჩვენი სიტყვა, რომ ვე-
რდენ გზას მიედევით და ორში
ერთი უნდა ამოვიჩინოთ, ამ ირლან-
დიის განთავისუფლების გზას დავად-
გეთ, ამ არა და ირლანდიის განად-
გურებისა.

ამ ორ გზათა შორის მთავრო-
ბამ ბევრ აზრს, რომელ გზას დავა-
დგეთ, და ბოლოს ვადსწყვიტა, ირ-
ლანდიის თავისუფლება თავისთვის
იყოს და ჩვენ-კი ამ ირლანდიის ცო-
ტა ძალა დავატანოთ და ჩავაწყო-
თო (სმენა იყოს, სმენა!) მე საქე-
რად არ მიმანია მოვავრო პალა-
ტას, რომ ირლანდიის მუდამ ერთ-
გვარად არ ვეცქიოდით ხოლმე. უწინ
ირლანდიის დრო გამოშვებით ვნ-
გარდელი ხოლმე და 1886 წლიდან-
ვამ უნ დაჩაგვრა თითქოს მოვალე-
ბად მივიჩნიეთ. 1829 ანუ 1832
წლებში 10—12 წლის განმავლო-
ბაში დიდი ძალ-მომრეობა ამ გვი-
ხმარია ირლანდაზე. 1832 წლი-
დან-კი 1886 წლამდე მგანი ორი
წელიწადი იყო ისეთი, როდესაც ირ-
ლანდი არ დავიწვარავს (ტაშის ცე-
მა). 1886 წლიდან-კი თითქოს ვა-
დაწყვიტოთ, ირლანდი სულ ერ-
თიანად უნდა გავანადგუროთ (ტა-
შის ცემა). დიდი, სწორედ 1886
წელს ჩვენი კანონმდებლობა დაად-
გასატიკეს მმართველობის ირლანდიის
საქმითა შესახებ. ჩემის აზრით, ასე-
თი მიმართულება ინგლისის პოლი-
ტიკისა მშვიდობიანობის გზას აუ-
ხვევს და მთავრობაც ვეღარ იტყვის,
ჩვენს ქვეყანას სამართლიანად განე-
გებოთ, შეუძლებელია, რომ ისეთი
ერს, რომელსაც მთავრობა სწავრავს,
ეს მთავრობა უყვარდეს და, თუ ერ-
მთავრობის მადლიერი არ არის, კარ-
გად მოგვხსენებთ, შეუძლებელია ამ
ერის წარმატება და ცივილიზაცია
(სმენა იყოს, სმენა!) შემდეგ მოვახ-

სენებთ, რომ მთავრობამ არ დასრუ-
ლოს პირობანი, რომელიც მისცა
ირლანდიის უნის შემოღების დროს.
მე ვთხოვ პალატას, ნება მომცეს,
ორიოდ სიტყვა ვსთქვა უნის შესა-
ხებ. როცა პარლამენტი უნა გამო-
ცხადდა, ბევრმა სთქვა, რომ ეს უნია
ირლანდიისთვის სასარგებლო იქნე-
ბო. სხვათა შორის ენსკობისმა
იუნგმა აღიარა: უნია დაპყრდა
ირლანდიას, თუმცა თქვენს პარლა-
მენტს მოესპობთ, მაგრამ საბაგიროდ
ისეთსაც კანონებს მოგანიჭებთ, რომ
გოგრიც ინგლისისთვის არსებობსო.
ამავე დროს ბნმა კუკმა დაბეჯითი-
თი სიტყვა: ბრიტანიის კანონებში
ირლანდიელთს გვეყოლებოთ. კუკს
მართლა რომ სამსუხუდო ჰქონდა, ეს
სიტყვები წარმოუთქვა, ირლანდიის
პარლამენტს ჰვავდა გამოჩენილი
მოღვაწენი რატონი, პონსონი,
პარნელი, ფორსტერი, პლენკერი და
სხვა, და პარლამენტს ვარემს იყო-
თი მოღვაწენი, როკორი იყო,
მაგალითად, მისმახათლე ბუში.
ჩვენ გვეყვანდა ორი შესანიშნავი
მოღვაწე და მათ შორის ერთის
სახელი ვერაპაში გაითქვა. ეს მო-
ღვაწენი ირლანდიელთს იყვნენ:
ესტერი და ჰერკოვი ვინინგტონი
ეს ორი მოღვაწე მშინ მოკვდა ირ-
ლანდიამ, როცა ვერ თავისუფლა-
ლი იყო. მერე რა მოხდა მას შემდეგ?
ვეინინგტონს გარდა ჩვენს პარლა-
მენტს არც ერთი ირლანდიელი მო-
ღვაწე არ ამოუჩნდა. აი, ბატონებო,
ის შედეგი, რომელიც მოჰყვა უნისა
ახლა დავებურნდები ისევ იმ იმე-
დად, რომელიც მთავრობა აძლევ-
და ირლანდიას. პიტება სიტყვა ერ-
თხელე: „სახელმწიფოს ყველა კუთხეს
თავის მნიშვნელობა უნდა შეერჩეს
და კანონის წინ ყველანი თანას-
წორნი უნდა იყვნენ.“ მერე
მიანიჭეთ თუ არა ირლანდიას ეს კა-
ნონები? (სმენა იყოს, სმენა!) არა,
სამწუხაროდ, ჩვენს ისტორიაში სამე-
დამოდ აღიბუქება, რომ ინგლის-
მა ირლანდიას თავისი დაპყრება არ
აუსრულა (ტაშის ცემა). ესლა ვნა-
ხით, არა სწავდა ირლანდიას და ან
რა ღონისძიებანი იხმარა თავისუფ-
ლების მოპოვებისათვის. ამ საკუთრი-
დასაწყისში ირლანდიის კარგ ხანს
სიტყვებდ არ ეტყობოდა.

1832 წლიდან, როცა ირლანდიის
ერი გამოფიხლდა და წარმატების
გზას დადგა, ძლიერ მცირე რიცხვი
აღმოჩნდა იმათი, ვინც ინგლისის
მთავრობას მოსთხოვა, დაეხმარებო-
ნენ უფლება თვით-მმართველობა-
საო. სწორედ მოგახსენოთ, ძლიერ
მიმართ, როცა ვნედა, რომ ჩვენ
ერთსუფობითა და გულწრფელის
ერთგულობით ვიღარებთ ხოლმე,
რომ ჩვენს საქმეებს ხმის უმეტე-
ლობით ვანვატებთ ხოლმე, მაგრამ
შობლოდ ის მივიკის, რა ცო-
ტა ყურადღებას ვაქცევთ შემდეგს
გარემოებას: 1880 წლიდან, ანუ
უკეთ რომ ვსთქვა, 1885 წლიდან
ირლანდიის წარმომადგენლობას სწე-
ვდა მხოლოდ უცხოერსი ნაწილი
ირლანდიის დებუტატებისა და მათ
შორის მცირედი უმეტესობა იყო
მიმდევარი სამშობლოს გაბედნიერე-
ბისა. 1885 წლიდან-კი, ე. ი. იმ
დროიდან, როცა ვფართოვდა საარ-
ჩევნარი უფლება და ეს უფლება
უზრუნველყოფილი იქნა დაფარულ
კენჭის ყრის შემოღებით... (ოპო-
ზიცია იცინის). მე ღიმილი შევიმ-

წინ ზოგიერთებს, როცა დაფარული
კენჭის ყრა ვახსენებ, მოსწონთ ამ
ბატონებს ეს დაფარული კენჭის ყრა?
(მინისტრები ტაშას სცემენ). თუ არ
მოსწონთ, წავიდნენ და თავს უხე-
მყოფობა გამოჩინებულ გამოუცხად-
დონ (ტაშის ცემა). როგორც ვნე-
დავთ, ჩემის აზრით, დაფარულ კენ-
ჭის ყრას ძლიერ დიდი მნიშვნელო-
ბა აქვს, რადგანაც, საცა დაფარული
კენჭის ყრა არ არის შემოღებული, და
რასაკვირველია, მით უმეტესად ირ-
ლანდაშიც ასე უნდა იყოს, იქ ამომ-
რჩევნილი თავისუფლება ვერ ისარ-
გებლებენ თავის კენჭით (ტაშის ცემა).
1885 და 1886 წლებში პა-
ლატაში 85 ნაციო. ნალის
ტი იყო, როგორც უწოდებენ
ხოლმე; 101 დებუტატა შორის მე
შობლოდ 101 ირლანდიელი დებუ-
ტატა მიმანია ერის წარმადგენელი
(ტაშის ცემა). ეს იხამს ხუთ მეტე-
სილს ნაწილს. ესლა-კი ზოგიერთ მი-
ხეობისა გამო, რომელნიც, სწორედ
მოგახსენოთ, ვერ გამოვიჩინებო
(ოპოზიცია იცინის), ერის წარმომად-
გენელთა რიცხვი თანხმობადე შემე-
ცხადებდა ვნ-ხით ესლა საქმის აწინ-
ელი ვითარება. ესლა 101 დებუტატ-
თა შორის შობლოდ 80 ნაციონა-
ლი ირლანდიელი, ირლანდიის დებუ-
ტატთა ოთხი მესუთელი. პარტი-
ცემული ჯენტლმენი მოწი-
ნადმდეგ ბანაკისა, მეონია, დღს
მნიშვნელობას არ აწერენ ასეთს უმ-
რავლესობას. მაგრამ ასეთი თუ არა ამ
ბატონებს, რომ ინგლისი არასოდეს,
არც ერთხელ არა ყუფილა ასეთი
უმრავლესობა. 60 წლის წინად, 1832
წელს, პირველ პარლამენტში, რომე-
ლიშიაც ბედნიერება ჰქონდა მონაწი-
ლეობა მიმელი (საერთო ტაშის ცე-
მა) აღმოჩნდა ისეთი უმრავლესობა,
რომელიც სხვა დროს არასოდეს არა
ყუფილა ჩვენს ისტორიაში, რაც ცო-
სტატუტთა დავიარსეთ; მაგრამ ეს
უმრავლესობაც იმდენად დიდი არ
იყო, როგორც ახის ესლა ნაციო-
ნალისტების დამის უმრავლესობა.
თუ რაიმე მნიშვნელობა აქვს თვით-
მართველობის საქმეს, რომელსაც
შობლოდ მაშინ ექმნება ნიდავე, რო-
ცა ეს თვით-მართველობა წარმოად-
გენელთა სურვილებიდან დამყარებუ-
ლი, მაშინ ირლანდიის ერს მიერ თა-
ვისუფლების მინიჭების თხოვნას ვერ
ად დიდი მნიშვნელობა უნდა ჰქონ-
დეს ამ საქმეში (ოპ! ოპ! და ტაშის
ცემა), მაგრამ გვეუბნებიან, ირლან-
დიის ერთობა არა სუფევს (ოპოზი-
ცია ტაშას სცემს). მე ვთანხმები ამ
აზრს. დიდი, ირლანდიამ არა სუ-
ფევს თანხმობა და ამ ვარემოებას,
რასაკვირველია, დიდი მნიშვნელობა
უნდა ჰქონდეს. ირლანდიაში რომ
ერთობა სუფევდეს, ყველა ის, რაც
უნდა საშობრად მიგვანია უფრო სა-
შობო იქნებოდა. ირლანდიაში რა
ერთობა სუფევდეს, თქვენი ოპოზი-
ცია აზრდობს, მარტოველი ვაჭრებოდა და
მისი ხსენებაც არასად ეტყობოდა.

(შემდეგი იქნება)

ქროლი ამბავი

— თებერვალს შესრულდა 100 წელიწადი გამოჩენად კარლა გოლდონის სა-
კლდისა შემდეგ. გოლდონი იტალიის
„მოდერნად“ იწოდება. გოლდონს 200

გომედაც დაუწერია, ამასში ზოგიერთი ეს-
დაც ძლიერ მოსწონის თუ შეესაბამება. გოლ-
დონი 1707 წ. დაიბადა. როგორც ვაჭ-
რთა იწვევასან, ქ. გენერალმა ანდრეას
ძეგელი აუგრა.

— ასტრეაზის გამოფენაზედ ერთ სა-
კაუზელაზიანია იქნება „ჩაქრმა სამოკა-
დეუელი გომედა“. ეს კომედი ორ დღე ბუ-
რთისად იქნება დამყარებული. გომედა 12
თოჯინა იქნება.

— ამ ცოტა ხანში პირაქის სასიყვარეო
პაქეობას ცნობადეს სამიჯოს-ფაზიო-
სმა მოასანამ განაცხადა, აღმო-
ჩანენ საშუალება აღმასქანს ვეთხოვსო,
და მოაშვე დამსხვს კავთუიო. ეს შავი
აღმას ახსტრულად ბრალდაცს წავაგას.

— გასწავლა მოსიყვარულად, რომ
ამ ცოტა ხანში ხანტეს ვენსლუხედ სა-
შხელა მაწის-მერს მისდა და მესთავე-
ბლები დადაც დაწასრადო. სასლუბა
ვაჭ-ოქ თითა-ოროდაც გადარს დაწრე-
ვას და ისიც ასეა დაწაგებული, რომ
დღეს თუ სხად დაწარეკე.

— ფესსულის კათი მეგობარი სწერს
„Caulos“-ში: „დადაცს ფრანგი (დე-
სესესი) გამოჩენდა მსხვარად, ერთსდ-
ის მეტად ცხეს არ გაძაბოვდაო. ეს
ცხესი „ნახამა“ გასლდაო.“

— ამ ცოტა ხანში ამერაგადა წაშო-
ხდენენ ბანას, რომელად ნორტე-
სტონის ბანკის გამარტვის შეეცა. ამ
დროის ავტორი ერთი თანახმანთაგანია
ამ საქმისა. ის 17 წელიწადი ეყდა სა-
პატაროობა.

— გენს კეთს მოაჭკრუვაცნს გა-
მოყვარეობას წელაწადა რამენა სხვა-
და-სხვა წასესება წასაგლესი წამ-
ლები ინარეებს ვესსა. ამ ანგარადაცა-
ხა სნასნ, რომ გენსს პირველ
წელაწადა 73,730 კალაგრაში
გარდა უნდა, 42,705 კალა-
გრამ ფერ-უმარად, 23,359 კალა-
გრამა შავი შიშადა და წარბისათვის,
18,250 კალაგრ. ტუქებისა შიშადა და
5,775 კალაგრ. შირის განს დასარ-
ბლებულია.

წარილი რამდამისი მიმართ

I

ნება მათთვის, თქვენის ცაზეთას სა-
შეულებით მადლობა გადუქნადით ამით,
რომელთაც მისაქალაქო მათქვს ქარ-
თელე წარმოადგენს 81 ანგარს სამე-
რელოს სკოლას სასარგებლოდ. მადლა-
ბას ვუქვებ: ქა-ნო თანაქუქადა მისი,
გუტუქუქელისი, კუქელა და შიქადა. 2-ნი
მთხოვანს, მარტოველი (თადგავა-
მეს), ჩასუქს კლავას, ვუქვას, უანა-
გლეს, მასანაქს და გრანახოსი, აგრე-
დემ ამ სასოგადობას, რომელად
ესწრო წარმოადგენს.

სულ შემოიდა 130 ა. 64 ე. და-
ხარე: სევენს ქორა 10 მ., მარეკა 9 მ.,
50 ე., მუხანს 5 მ., ავგუქას დაბეჭ-
დვ 7 მ., პარემანს 6 მ. დემეს
გუტუქანსტონთან წარმოადგენს ნება დან-
თხისთვის 1 მ. 5 ე. შიშასსაწრეკეს 3
მ. 5 ე. შიშადა 7 მ. 5 ე. სულ
დახასრვა 49 მ. 57 ე.

წინდა შემოსავლა დარბა 81 მ. 7 ე.
რომელიც გარდაგებოდა მადლიათს უფროსს
გარდასაქვად სკოლას.

პარასევი ს. კეთობიძის.

ქ. ფლო.

3 თებერვალს 93 წელს.

II

უმომხმალესად გთხოვთ ნება გვაბო-
ბით თქვენის ცაზეთას საშეულებით

